

2017-01-11

TJÄNSTESKRIVELSE
KFKS 2017/34

Kommunstyrelsen

SOU 2016:62; ökad insyn i välfärden

Yttrande till regeringen

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen antar föreslaget yttrande över SOU 2016:62 - ökad insyn i välfärden.

Sammanfattning

Stadsledningskontoret har tagit fram ett förslag till yttrande, där kommunen avstyrker förslagen om att införa offentlighetsprincipen i offentligt finansierad privat utförd vård och omsorg samt utbildning inom vissa skol- och utbildningsformer.

Förslaget kommer leda till högre kostnader och färre aktörer och därmed sämre kvalitet i välfärden.

Ärendet

Utredningen har haft i uppdrag att lämna ett förslag om hur offentlighetsprincipen i praktiken kan införas i privat utförd, offentligt finansierad vård och omsorg, fristående förskolor och fritidshem samt vuxenutbildning, vissa särskilda utbildningsformer i 24 kap. skollagen (2010:800) och annan pedagogisk verksamhet enligt 25 kap. samma lag, till den del de erbjuds till privata anordnare.

Utgångspunkterna har varit att finna en form så att genomförandet inte orsakar onödig ökad administration för utförarna inom vård, skola och omsorg samt att patienternas, barnens, elevernas och andra brukares integritet skyddas. Utredaren har även haft i uppdrag att överväga om det krävs ändringar i sekretesslagsregleringen och i så fall föreslå hur ändringen bör se ut samt överväga om kommunlagens och skollagens bestämmelser gällande insyn hos privata utförare kommer att fylla en funktion ifall offentlighetsprincipen införs.

De nya bestämmelserna föreslås träda i kraft den 1 januari 2019. Yttrandet ska inges till Socialdepartementet senast den 20 februari 2017.

Förslaget till lagändringar i stort

Syftet med förslaget är att öka allmänhetens möjlighet att kontrollera hur gemensamma tillgångar används i offentligt finansierade verksamheter, mot bakgrund av att det rör sig om skattefinansierad verksamhet som riktar sig till skyddsvärda grupper. Utredaren föreslår att offentlighetsprincipen ska införas genom tre nya paragrafer i 2 kap. offentlighets- och sekretesslagen (2009:400), OSL.

Förslaget innebär att enskilda juridiska personer som driver sådan verksamhet som kan jämföras med myndigheter, med vissa undantag, ska tillämpa bestämmelserna i offentlighets- och sekretesslagen. Offentlighetsprincipen ska gälla för de delar av verksamheten som är offentligt finansierade. Handlingar och upptagningar som är upprättade hos eller kommit in till en privat anordnare omfattas av offentlighetsprincipen. Allmänna handlingar ska hållas ordnade samt registreras och privata anordnare ska vara tillgängliga för allmänhetens framställningar om utlämnande av allmänna handlingar.

Förslaget innebär även att bestämmelserna om meddelarskydd i tryckfrihetsförordningen och yttrandefrihetsgrundlagen ska gälla för de som bedriver offentligt finansierad privat verksamhet.

Enskilda juridiska personer som driver offentligt finansierad välfärd kommer omfattas av arkivlagen, det innebär att de ska arkivera och bevara allmänna handlingar under en viss tid. De ska även upprätta arkivbeskrivning av sina allmänna handlingar. Arkiven hos privata anordnare blir underkastade tillsyn av arkivmyndigheten, arkivmyndigheten kan således ställa krav på hur arkiveringen ska göras. Förslaget innebär att den kommunala arkivmyndigheten även ska vara arkivmyndighet för kommunala verksamheter som överlåtits till en privat utförare.

Stadsledningskontorets förslag till yttrande

I stadsledningskontorets förslag till yttrande avstyrker Nacka kommun de föreslagna ändringarna men tillstyrker den del av förslaget som avser meddelarskydd.

Nacka kommuns inställning är att kravet på insyn i verksamheter alltid är av värde, oavsett vem som är utförare.

Stadsledningskontoret konstaterar att grunderna för regleringen är teoretiskt begripliga men att förslaget inte kan hanteras i praktiken och bör avstyrkas.

I förslaget lyfts fram att bestämmelserna i kommunallagen (1991:900), KL, och bestämmelserna i bokföringslagen (1990:1078), BL, ger allmänheten möjlighet till insyn och räcker som grund. Det finns således möjligheter att hantera behovet av insyn utan att det slår mot kvalitet i välfärden och småföretagande.

Förslaget i SOU 2016:62 förutsätter att privata anordnare har en administration som kan leva upp till de krav som ställs enligt gällande bestämmelser. De verksamheter som inte har

de förutsättningar som krävs, särskilt småskaliga privata verksamheter, kommer inte ha möjlighet att hantera uppgiftsskyldigheten. Samtliga förändringar som föreslås kan leda till att anordnare avstår från att etablera sig, vilket kan leda till minskad valfrihet och därmed försämra kvaliteten i välfärden.

Ekonomiska konsekvenser

Utredningens förslag om att utvidga offentlighetsprincipen till att omfatta offentligt finansierad privat utförd välfärdsverksamhet medför ekonomiska konsekvenser, framförallt för anordnare, landstinget och kommuner.

Om förslaget yttrande antas medför förslaget inga ekonomiska konsekvenser för Nacka kommun.

Konsekvenser för barn

Inga konsekvenser för barn noteras med anledning av förslaget.

Bilagor

Förslag till yttrande

Sammanfattning av författningsförslag, SOU 2016:62

Lena Dahlstedt
Stadsdirektör
Stadsledningskontoret

Nina Khoi
Stadsdirektörstraine